

Editoriaal De moraal achter een jaarverslag.

Andermaal ligt een welgevuld nummer van Opbouwwerk-Brussel voor, deze keer uitsluitend met berichtgeving over de eigen werking in 1992. Het geheel is dus te beschouwen als een jaarverslag. Noch naar vorm noch naar inhoud hebben we gekozen voor de gemakkelijkste weg. Deze bundel is immers tegelijk een poging om de signaalfunctie van RISO-Brussel waar te maken. Vandaar deze reeks bijdragen, in een vernieuwde vormgeving en doorspekt met kritische kanttekeningen bij het eigen functioneren in relatie tot de Brusselse scène. Wij willen hier slechts op een paar zaken de aandacht trekken.

Het zal de lezer bij lektuur van een aantal praktijkverslagen opvallen hoe vaak opbouwwerkprojecten, die hun élan halen uit middelen afkomstig van het Gewest, zonder veel omhaal door plaatselijke gezagsdragers worden onderuitgehaald. Het moet ons van het hart: de kloof tussen het „verlichte” beleidsdenken op gewestelijk niveau en het door plat elektoralisme en populisme ingegeven geknoei op gemeentelijk niveau neemt ronduit groteske proporties aan. De ondermaatse werking van vele lokale beleidsstructuren is een oud zeer. Dat wordt nu door de dynamiek van het centrale niveau wel extra geaccentueerd.

De rechtse „dijkbreuk” van 1991 heeft de wil tot sanering van de verkrotte plekken in de Brusselse samenleving aanzienlijk versterkt. Bovendien zorgt de zelfstandige beleidsvoering in het Brussels Gewest als gevolg van de (voorlaatste) staatshervorming op veel probleemterreinen voor een forse inhaalbeweging. Spijts alle rethoriek wordt het leven in Brussel steeds duurder betaald. Daarentegen zijn de garanties dat ook de arme Brusselaar een plaats in zijn/haar stad kan behouden miniem. De verantwoordelijkheid van het politiek-industrieel complex is in dezen niet gering en dat betreuren wij.

Ook een bepaalde aanpak geeft meer en meer aanleiding tot gemengde gevoelens. Het fondsenbeleid is op enkele jaren tijd zeer populair geworden. Een bepaald discours wekt de indruk als zouden deze fondsen (ter integratie van ..., ter bestrijding van ..., als impuls voor ...) nu eindelijk het bewijs leveren dat het de overheid menens is met haar strijd tegen allerlei vormen van maatschappelijk onrecht. Maar uiteindelijk staan deze fondsen model voor een zeer voorwaardelijk en een jaarlijks voor herziening vatbaar engagement. Ze symboliseren ook de aan gang zijnde „overproductie van beleid”. Ze leiden immers tot een opeenstapeling van initiatieven, elk op zich interessant, maar zonder onderlinge afstemming en zonder uitzicht op een structurele (lees in de tijd gewaarborgde) werking. Op den duur wordt dit hele systeem kontraproductief. Niet in het minst omdat het leidt tot eindeloze versnippering en tot overvraging van welzijnsvoorzieningen. Ten eerste zijn die niet berekend op een aantal problemen die de samenleving op hen afwentelt. Ten tweede zijn ze momenteel de speelbal van kabinetten en administraties omwille van de heersende onvoorspelbaarheid. Een en ander leidt tot dagjespolitiek.

Iets anders valt niet te bedenken voor toestanden waarbij men als instelling telefonisch gesommeerd wordt om een projekt uit te schrijven, liefst nog tegen „het eind van de week”, want anders valt men „als Vlaming” uit de boot, terwijl dan één jaar na datum blijkt dat bewust projektvoorstel nog altijd ergens zweeft tussen kabinetten, administraties, „financies”, précolleges en andere Executieven. Om in de huidige chaos orde te scheppen zal meer nodig zijn dan de oprichting van een Gewestelijke Interministeriële Afvaardiging voor Stedelijke Solidariteit. Of hoe men zich als welzijnswerker in Brussel net zo voelt vervreemden als Kafka's landmeter in het zicht van zijn slot... .

Een en ander brengt ons opnieuw bij RISO-Brussel. Straks zal de organisatie 10 jaar bestaan. De herstructurering waarover in deze bundel wordt bericht illustreert dat het nakende jubileumjaar niet werd afgewacht om een diepgaande en kritische bezinning op het intern functioneren op gang te brengen. Bij de start van RISO-Brussel in 1984 kwamen 5 personeelsleden in dienst. Dat bestand groeide daarna geleidelijk aan tot 13 eenheden in 1989. De laatste periode dan werd gekenmerkt door een serieuze uithreiding via het komen en gaan van personeel in tijdelijke statuten. Het te beheren budget steeg navenant: van 5 miljoen in de aanvangsfase tot 25 miljoen nu. Er zijn grenzen aan de groei, verdieping is geboden. (ast.)